

احکام اقتصادی

س: آیا برداشتن اموال فرد بدهکار بدون اطلاع و اجازه وی جایز است؟

ج: تقاص از طلبکار در صورتی مجاز است که بدهکار، بدهی خود را انکار کند یا در پرداخت آن کوتاهی کند و برای رسیدن به حق راهی جز تقاص باقی نباشد؛ در غیر این صورت برداشتن مال از او بدون اذن و تصرف در آن جایز نیست.

س: آیا نگهداری و خرید وسایل و لوازمی که دارای عکس‌های «باربی» که ساخت کشور آمریکا می‌باشد که با اهداف خاصی تولید شده جایز می‌باشد؟

ج: هرگونه خرید و فروش و نگهداری وسایل و لوازمی که کمک به کشور غیر مسلمان سازنده آن در جهت بهره‌گیری درآمد حاصل از ساخت آن در معارضه و مبارزه با اسلام و مسلمین باشد و یا موجب اشاعه‌ی فساد گردد، جایز نیست.

احکام نماز

س: الف) نمازگزاری در رکعت سوم تشهد و سلام را می‌گوید و در حین گفتن ذکر سلام متوجه می‌شود رکعت چهارم را نخوانده است. حال حکم نمازش چیست؟ ب) با توجه به سؤال قبل اگر بعد از اتمام ذکر سلام سریعاً بفهمد رکعت چهارم را نخوانده است آیا باید نماز را دوباره بخواند؟

ج: الف) باید بلند شود و رکعت چهارم را بخواند و تشهد و سلام نماز را بدهد و بعد دو سجده سهو برای سلام بی‌جا بجا آورد. ب) اگر هنوز کاری نکرده که نماز باطل شود، یعنی پشت به قبله نکرده و وضوی خود را هم باطل نکرده، باید مثل مسأله قبل عمل کند.

س: در صورتی که فرد توانایی بجا آوردن قضای روزه و نمازهای فوت شده خود را نداشته باشد (نه از لحاظ مالی و نه جسمی) تکلیف او چیست؟

ج: در مورد قضای نماز اگر امید به خوب شدن ندارد، واجب است به هر کیفیتی که می‌تواند آن را انجام دهد و در هر صورت اگر انجام نداد باید وصیت کند تا پس از مرگ او بر طبق وظیفه عمل شود. ولی در صورت امید به خوب شدن، احتیاط آن است که تأخیر بیندازد و در زمان خوب شدن آن را انجام دهد، ولی در مورد قضای روزه اگر به هیچ وجه تا آخر عمر نتواند، باید وصیت کند که از مال خودش برای قضای آنها اجیر بگیرند، بلکه اگر مال نداشته باشد ولی احتمال بدهد کسی بدون آن که چیزی بگیرد آنها را انجام می‌دهد، باز هم واجب است وصیت نماید.

احکام سازمانی

س: فرماندهان و مدیرانی که به نظر خود توانایی، مهارت و علم کافی برای انجام وظیفه ای که به آنها محول می‌شود ندارند، آیا واجب است از پذیرش مسئولیت امتناع کنند یا تشخیص مقامات بالاتر که انتصاب را انجام می‌دهند کافی است؟

ج: اگر مقامات بالاتر شخصی را برای جایگاهی مناسب دانستند، لکن خود آن شخص خود را واجد شرایط نمی‌داند، باید نظرش را به مقامات تصمیم گیرنده منتقل نماید، اگر پذیرفتند تکلیف از او ساقط است، اما اگر پس از استماع نظر وی همچنان او را واجد شرایط دانسته و حکم مسئولیت را صادر کردند، امتناع جایز نیست. (کتاب فقه سازمانی، احکام فرماندهی، پژوهشگاه امام صادق (ع))

احکام خانواده

س: ما در یک کشور خارجی زندگی می‌کنیم اینجا آقایان همه وظایف و امور خانه را به عهده زنان گذاشته‌اند و زنان در خانه خود وقت هیچ فعالیتی ندارند و مواقع تفریح هم برای آنها فراهم نمی‌کنند، این چه حکمی دارد؟ ج: همسران مجاز نیستند زنان خود را مکلف به انجام کارهای خانه کنند، و زنان شوهردار در کارهای شخصی خود آزاد هستند و نسبت به شوهرانشان هیچ تکلیفی زائد بر ادای حقوق زناشویی ندارند.

واژه ید: در اصطلاح، سیطره و سلطه بر چیزی است؛ بطوری که بتواند آن را هر طور که می‌خواهد استفاده کند.

واژه ید امانی: در اختیار داشتن مال به اذن مالک یا حاکم شرع به خاطر مصلحت در حالی که در برابر خسارت احتمالی ضمانتی نیست.

واژه ید ضمان: در اختیار داشتن مال بدون اذن مالک یا حاکم شرع که در برابر خسارت احتمالی ضمانت وجود دارد؛ مانند ید غاصب

